CONCLUSIE VAN ADVOCAAT-GENERAAL F. G. JACOBS van 20 november 1990 *

Mijnheer de President,
mijne heren Rechters,

1. Met het onderhavige beroep vraagt de Commissie krachtens artikel 169 EEG-Verdrag om een uitspraak, dat de Italiaanse Republiek haar verdragsverplichtingen niet is nagekomen door niet binnen de voorgeschreven termijn de nodige maatregelen te nemen ter uitvoering van richtlijn 83/477/EEG van de Raad van 19 september 1983 betreffende de bescherming van werknemers tegen de risico's van blootstelling aan asbest op het werk (PB 1983, L 263, blz. 25).

2. Artikel 18 van de richtlijn bepaalt:

„1) De Lid-Staten doen de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in werking treden om voor 1 januari 1987 aan deze richtlijn te voldoen. Zij stellen de Commissie daarvan onverwijld in kennis. Deze datum wordt evenwel naar 1 januari 1990 verschoven wat de asbestwinning betreft.

2) De Lid-Staten delen de Commissie de tekst van de bepalingen van intern recht mede die zij op het onder deze richtlijn vallende gebied vaststellen."

3. Toen zij van Italië geen informatie ontving over de uitvoering van de richtlijn, verzocht de Commissie de Italiaanse regering bij brief van 16 november 1987 om haar opmerkingen ter zake te maken, conform artikel 169 EEG-Verdrag.

4. In haar antwoord releveerde de Italiaanse regering een aantal interne problemen die de omzetting van de richtlijn in nationaal recht opwierp. Voorts wees zij op verscheidene bepalingen van Italiaans recht, die haars inziens de werknemers bescherming tegen asbest konden bieden totdat de richtlijn zou zijn uitgevoerd. Op 18 januari 1989 bracht de Commissie een met redenen omkleed advies uit, dat onbeantwoord bleef. Op 31 juli 1989 stelde de Commissie het onderhavige beroep in, waarvan zij uitdrukkelijk heeft uitgezonderd de maatregelen betreffende de asbestwinning, aangezien de termijn voor de vaststelling van die maatregelen eerst op 1 januari 1990 verstreek.

5. De Italiaanse regering wijst in haar verweerschrift nog eens op verschillende bepalingen van Italiaans recht, die zijn bedoeld om de werknemers te beschermen tegen de gevaren van asbest. Zij erkent echter, dat verdere regelgeving noodzakelijk is voor een integrale uitvoering van de richtlijn. Ze heeft verklaard, dat thans een wetsvoorstel bij de Kamer van Afgevaardigden ligt om de uitvoerende macht de bevoegdheid te verle-

* Oorspronkelijke taal: Engels.

nen, wettelijke maatregelen te nemen voor de uitvoering van een aantal richtlijnen, waaronder richtlijn 83/477.

6. De gemachtigde van de Italiaanse regering heeft op de terechtzitting van vandaag verdere informatie verstrekt. Uit het verweerschrift van de Italiaanse regering en uit deze opmerkingen volgt echter duidelijk, dat de niet-uitvoering van de richtlijn niet wordt bestreden. Voorts is het vaste rechtspraak van het Hof, dat een Lid-Staat zich niet kan beroepen op bepalingen, praktijken of omstandigheden van zijn interne rechtsorde ter rechtvaardiging van een niet-nakoming van zijn gemeenschapsrechtelijke verplichtingen.

7. Ik geef het Hof derhalve in overweging, vast te stellen dat de Italiaanse Republiek, door niet voor 1 januari 1987 de nodige maatregelen te treffen — de maatregelen betreffende de asbestwinning buiten beschouwing gelaten — voor de uitvoering van richtlijn 83/477/EEG van de Raad, de krachtens het EEG-Verdrag op haar rustende verplichtingen niet is nagekomen. Overeenkomstig artikel 69, paragraaf 2, van het Reglement voor de procesvoering dient de Italiaanse Republiek in de kosten te worden verwezen.